

گاهنامه خبری – تحلیلی «آفریقا»

شماره ۱۸

نیمه اول دی ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سرمدیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سرمقاله

به نام خدا

آفریقا و ارزهای دیجیتال (بخش دوم)

سلطه حکومت‌ها و دولت‌ها بر پول و نقل و انتقالات مالی، موجب شد تا عده‌ای به فکر راه اندازی پولی شوند که غیرمتمرکز باشد، یعنی تحت کنترل دولت‌ها و بانک‌ها نباشد. یکی از نخستین افرادی که نام بیت کوین را در مقاله تحقیقاتی خود با عنوان «ارز دیجیتال» و با هدف کاهش کنترل دولت‌ها نسبت به انتشار و صدور پول متمرکز مطرح کرد، کارل هایک (۲۰۱۳) بود. وی در تحقیقات خود پیشنهاد کرده است که بانک‌های خصوصی باید قادر باشند تا بدون بهره و براساس شرایط و ویژگی‌های تجاری خود اقدامات مالی را انجام دهند. ریشه‌های نظری بیت کوین را می‌توان در مکتب اقتصاد اتریش پیدا کرد که به دنبال انتقاد از سیستم فعلی پول فیات که در کنترل و هدایت دولت‌ها است و منجر به ایجاد چرخه‌های تجاری و تورم گسترده می‌شود. معاملات بیت کوین برای مشتریانی که از سیستم‌های پرداخت سنتی استفاده می‌کنند، هزینه کمتری دارد. علاوه بر این، فروش بیت کوین غیرقابل برگشت است و به همین علت سرمایه گذاران استدلال می‌کنند که فروش بیت کوین هزینه‌ها را برای آن‌ها کاهش می‌دهد.

با توجه به اینکه ارز دیجیتال یک ارز رمزنگاری شده است، به علت غیرمتمرکز بودن و عدم وابستگی به بانک‌ها می‌تواند برای آفریقا مناسب‌ترین ارز باشد. ادرو (۲۰۱۸) یک ارز دیجیتال نوین به عنوان Afro-Pesa را برای این قاره پیشنهاد می‌کند و ادعا دارد که این نوع ارز، تأثیر مناسبی بر بهبود رشد اقتصادی، افزایش ثبات مالی آفریقا، کاهش هزینه‌های معاملاتی، کاهش ریسک ارزی و بهبود نقدینگی خواهد داشت. براساس گزارش مک کنزی (۲۰۱۸)، آفریقا با یک میلیارد و ۳۵۰ میلیون نفر یا به عبارتی، ۱۷ درصد جمعیت جهان، دارای دومین جمعیت بزرگسال بدون بانک است. این موضوع بدان معنا است که حداکثر دو سوم آفریقایی‌های زیرصحرای حواله خارجی و برای منبع اصلی درآمدی خود حساب بانکی ندارند. به عنوان مثال در کشور لسوتو یک سوم از تولید ناخالص داخلی آن با حواله‌های خارج از کشور مبادله می‌گردد.

مطالعه ۱۰ کشور آفریقایی در سال ۲۰۱۶ نشان داد که سودان جنوبی دارای تورم عظیمی بالغ بر ۲۹۵ درصد است و مصر با ۱۲،۳۰ درصد، کمترین تورم را دارد. تورم بالا و ارزهای دیجیتالی ضعیف در این قاره سبب شده است تا ارزش افزوده محصولات بالا رفته و تورم پایدار بماند. خدمات حواله ارز رمزنگاری شده در آفریقا به عنوان یک گزینه مطرح است و از طریق فناوری بلاک‌چین نیز تلاش شده است تا شرایط مناسبی را برای مردم قاره فراهم آورند. در این راستا، باید حرکاتی را به سوی دموکراتیزه کردن خدمات مالی آغاز کرد. توسعه بازار ارز دیجیتال مبتنی بر مرکز مالی بین‌المللی اولین اقدام برای ایجاد یک سیستم کاملاً دیجیتال در اقتصاد دولت‌های آفریقایی است. از سال ۲۰۱۹ کشورهای آفریقایی آغاز به تأسیس صرافی‌های بیت‌کوین کرده‌اند و به دنبال ارائه خدمات ارزان و کارآمد و خدمات تجاری مناسب به مصرف‌کنندگان کالاهای آفریقایی هستند. همچنین ارائه خدمات و دفاتری برای بازارهای نوینی که در این قاره شکل گرفته است، به ویژه در شرق آفریقا سیستم‌های ارزی رمزنگاری شده از اهمیت بسزایی در سیاست‌های دولت برخوردار شده است. در راستای رسیدن به این هدف، هر یک از کشورهای قاره مسیری به شرح ذیل برای استفاده از مزایای ارز دیجیتال در پیش گرفته‌اند: **کنیا:** اولین اقدامات برای پول دیجیتال در کنیا بر مبنای BitPesa است که یک سرویس پرداخت دیجیتال است که به مردم امکان می‌دهد با تبدیل شیلینینگ به بیت کوین و در نهایت پول از طریق یک سرویس تلفن همراه اقداماتی را انجام

دهند. مقر BitPesa در نایروبی، پایتخت کنیا است و در بازار انتقال پول فعالیت دارد و از بیت کوین به عنوان یک نوآوری و فناوری برای کاستن از هزینه انتقال پول بین‌المللی و افزایش سرعت آن بهره می‌گیرد. در ابتدا تمرکز اصلی BitPesa در کنیا از سوی دولت انگلیس بوده است که به دنبال گسترش تجارت در شرق آفریقا و به طور کلی در کل قاره است. بر این اساس بسیاری از سرمایه‌گذاران جذب کنیا شده و در تلاش برای افزایش میزان فعالیت هستند. این عامل سبب شده است تا تاثیرات مثبتی بر رشد سرمایه‌گذاری در آفریقا و این کشور داشته باشد.

نیجریه: در نیجریه سرمایه‌گذاران و فعالان محلی از این ارز جدید برای ایجاد فرصتی در راستای دموکراتیزه کردن اقتصاد استفاده کرده‌اند. بانک مرکزی نیجریه مبنی بر تورم ۶ درصدی، اعلام کرد که نمی‌توانند استفاده از ارز دیجیتال را متوقف کنند. در بیانیه این بانک آمده است که: «بانک مرکزی نمی‌تواند بیت کوین و ارز دیجیتال را کنترل کند». این عامل سبب شده تا صرافی‌های مختلف در نیجریه روش‌های پرداخت متداول مانند نقل و انتقالات بانکی و شارژ حساب بانکی را از طریق چند سیستم همچون BTCGhana انجام دهند. ارز دیجیتال در بستر BTCGhana سبب شده است تا سیستم‌های عامل حواله محلی، از جمله Airtel Money، TigoCash و MTN Mobile Money به کاربران اجازه دهند تا پول نقد خود را از طریق فروش حواله محلی با سهولت و بدون وجود روش‌های برداشت و سپرده پیچیده انجام دهند.

بوتسوانا: صرافی بیت کوین، بلفریک، پس از راه اندازی موفق در کنیا در سال ۲۰۱۷ آمادگی خود را برای تأسیس در بوتسوانا نیز اعلام کرده است. با این حال، برنامه‌هایی از سوی مراکزی همچون Satoshi در سال ۲۰۱۴ برای توسعه خدمات ارزی کشاورزان و مدیریت بلاک‌چین از سوی آن‌ها ارائه شد. Kgoboko نیز یک سیستم مالی، با هدف رفع نیازهای افراد غیربانکی در بازارهای در حال توسعه است. شرکت De Beers نیز برای استخراج الماس از ارز دیجیتال بهره گرفته است. **غنا:** بانک مرکزی غنا اعلام کرده است که در حال حاضر قوانین لازم برای حمایت از ارزهای دیجیتال در غنا وجود ندارد. اما این کشور پیش‌نویس لایحه سیستم‌های پرداخت خدماتی را تهیه کرده که امکانی را برای ارز دیجیتال فراهم می‌آورد. **تانزانیا:** در ژانویه سال ۲۰۱۸، بانک تانزانیا اعلام کرد که ارزهای دیجیتال تهدیدی برای آنها محسوب می‌شود. در این بین برنامه آفریقای شرقی برای راه اندازی یک ارز مشترک که بتواند در مرزهای این منطقه مورد استفاده قرار گیرد تدوین شد. با این حال تانزانیا از طریق این برنامه قادر خواهد بود تا به استخراج ارزهای دیجیتال روی آورد به طوری که در سال ۲۰۱۹ بازارهای ارز دیجیتال در این کشور در حدود ۳۰ درصد افزایش پیدا نمود.

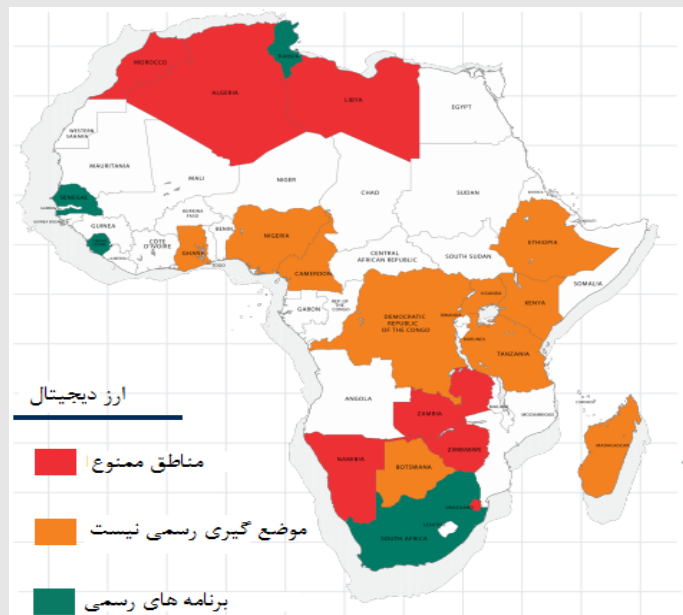
تونس: در سال ۲۰۱۵ تونس پول ملی خود را به نام eDinar بلاک‌چین کرد. مالکیت مشترکی بین عربستان سعودی و تونس بر این مبنا شکل گرفت که دارای همکاری بسیار نزدیکی در راستای استفاده از ارز دیجیتال هستند. در اوایل سال ۲۰۱۸ دولت تونس شرکتی مبتنی بر بلاک‌چین با تمرکز بر مدیریت زنجیره تأمین برای پیاده سازی آن ایجاد کرد. این پروژه امکاناتی را برای تقویت اثربخشی و کارایی برنامه‌های غذایی در مدارس ملی این کشور فراهم آورد.

سنگال: در سال ۲۰۱۶ سنگال یک ارز دیجیتال ملی به نام eCFA راه اندازی کرد که دارای امنیت بالایی است و به عنوان یک ابزار دیجیتالی که می‌تواند تمامی پول‌های الکترونیکی را در برگیرد، شناخته شد. اولین قدم برای ایجاد این عامل، تهیه سرویس شناسایی اقتصادی در سراسر کشور بود که دارای اعتبار دیجیتال است. پروتکل Kiva شرايطی را برای شهروندان ایجاد کرده است که قادر به دسترسی به خدمات مالی و بانکی با امنیت بالا باشند.

آفریقای جنوبی: وضعیت مالیاتی فعلی در آفریقای جنوبی با توجه به طبقه بندی ارز دیجیتال سبب شده است تا از این نوع ارز به عنوان یک دارایی یا ارز معاملاتی استفاده گردد که مشمول مالیات نیز شده است. وضعیت ارز دیجیتال در این کشور با سرعت زیادی در حال رشد است و از دید سرمایه‌گذاران آفریقای جنوبی این ارز سبب شده است تا توانایی‌های

متنوع سازی و بهینه سازی سهام و اثرات تخصیص دارایی به صورت مناسبی انجام شود. در واقع این ارز سبب شده است تا کارایی ریسک افزایش یابد و مالیات خروجی برای فروشندگان کالاها و خدمات مشمول مالیات بر ارزش افزوده شود. طبق قوانین آفریقای جنوبی ارز دیجیتال به عنوان یک ارز خارجی در نظر گرفته شده که قادر است بازده‌های متناسب با ریسک را بهبود بخشد.

از ارز دیجیتال در سایر کشورهای آفریقایی نیز استفاده می‌شود. به عنوان مثال، در اتیوپی برای به حداقل رساندن مشکلات ارزی و دستیابی به اهداف هزاره سوم، در زیمبابوه برای حل بحران نقدینگی، در رواندا برای کاهش هزینه‌های تجارت بین‌المللی و در نهایت، در غنا برای افزایش محرک‌های سرمایه‌گذاری خارجی استفاده می‌شود و هدف از آن، سهولت در استفاده، امنیت و ارزش قیمتی بیت کوین است.

نتیجه‌گیری

قاره آفریقا با توجه به شرایط و ویژگی‌های آن، مکان مناسبی برای پیاده سازی ارز دیجیتال است. تمام محصولات ارزهای دیجیتال در صورت تبلیغات مناسب می‌تواند در این قاره مورد استفاده قرار گیرد. خلاءهایی در ارتباط با روش‌های جایگزینی پرداخت در آفریقا به صورت بدیهی قابل مشاهده است. عدم کاربرد ارز دیجیتال تنها مربوط به وضعیت اسفبار بانک و سیستم بانکی نیست. بلکه این عامل تحت تأثیر سلطه اقتصادی و سیاسی موجود در این قاره نیز قرار دارد. ارز دیجیتال غیر فیات می‌تواند میلیون‌ها نفر را به اقتصاد جهانی و امن پیوند بزند. ماهیت نامشهود ارزهای دیجیتال به این معنی است که یک دولت نمی‌تواند ثروت شهروندان خود را تحت کنترل و نظارت داشته باشد. این عامل می‌تواند گامی برای نزدیک شدن به امنیت اجتماعی افراد باشد. ارز دیجیتال می‌تواند فعالیت‌های شهروندان را خارج از مرزهای یک دولت در بر گیرد و تمرکززدایی و نامحسوس بودن را مورد توجه قرار دهد. از طریق ارز دیجیتال در این قاره، می‌توان فضای مناسبی را برای رونق اقتصادی و سیاسی فراهم آورد.

دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سرپرست مرکز مطالعات آفریقا

اخبار و گزارش‌های خبری

دیدار سفرای غنا و سنگال در ایران با وزیر خارجه / سفیر سنگال خداحافظی کرد

احمدو سو سفیر سنگال در جمهوری اسلامی ایران نیز در پایان مأموریت خود با وزیر امور خارجه کشورمان دیدار و خداحافظی کرد.

منبع: خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، دیدار سفرای غنا و سنگال در ایران با ظریف، ۸ دی ۱۳۹۹. در: <https://www.isna.ir/news/99100805725>

سفرای غنا و سنگال در جمهوری اسلامی ایران دوشنبه ۸ دی‌ماه ۱۳۹۹ با محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران دیدار کردند. اریک اووسو بواتنگ، سفیر جدید غنا در جمهوری اسلامی ایران در آغاز مأموریت دیپلماتیک خود در ایران با محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه دیدار و رونوشت استوارنامه خود را تسلیم کرد.

تسلیم استوارنامه سفیر جمهوری اسلامی ایران به رئیس جمهور کنگو

اسلامی ایران اشاره کرد و برای توسعه روابط دوستانه دو کشور در تمامی زمینه‌های مورد علاقه در سال جدید میلادی و مأموریت سفیر کشورمان در جمهوری کنگو آرزوی موفقیت کرد.

لازم به ذکر است سفارت ایران در جمهوری دموکراتیک کنگو اکرودیته در جمهوری کنگو برزاویل است.

منبع: سفارت جمهوری اسلامی ایران در کینشازا، تسلیم استوارنامه سفیر کشورمان به رئیس جمهور کنگو، ۱۰ در ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/242006>

محمدجواد شریعتی، سفیر جمهوری اسلامی ایران، اصل استوار نامه خود را به دنیس ساسو انگوسو رئیس جمهور کنگو تسلیم کرد.

در این مراسم، ساسو انگوسو، با تبریک مسئولیت جدید محمدجواد شریعتی سفیر جدید کشورمان در کنگو، ابراز امیدواری کرد تا مناسبات دو کشور در دوره مسئولیت وی با موفقیت بیش از پیش، همراه شود.

در این دیدار که ژان کلود گاکوسو، وزیر امور خارجه کنگو نیز حضور داشت انگوسو به جایگاه برجسته کشورمان در عرصه‌های بین‌المللی و پیشرفت‌های علمی جمهوری

بیانیه جنبش اسلامی نیجریه به مناسبت اولین سالگرد شهادت سردار سلیمانی

ابراهیم موسی، سخنگوی جنبش اسلامی نیجریه که رهبریت آن بر عهده شیخ ابراهیم زکزاکی است، در این بیانیه افزود: سردار سلیمانی قهرمان هم‌هنگ کننده میان مذاهب مسیحیان و مسلمانان بود.

وی خاطر نشان کرد که برگزاری مراسم بزرگداشت شهید سلیمانی در کلیسای انجیلی حلب در سوریه بیانگر ادای

به مناسبت اولین سالگرد شهادت سردار قاسم سلیمانی، جنبش اسلامی نیجریه در بیانیه‌ای اعلام کرد که ترور سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس معاون فرمانده نیروهای بسیج مردمی عراق و همراهان آن‌ها در فرودگاه بین‌المللی بغداد، خلاف قوانین بین‌المللی، منشور سازمان ملل متحد و نقض حاکمیت عراق بود.

دین به تلاش این شهید در اتحاد و همبستگی بین ادیان و مذاهب مختلف است.

در ادامه بیانیه جنبش اسلامی نیجریه آمده است که فضای سیاسی در خاورمیانه در حال تغییر است. قدرت‌های سرکوبگر برای حفظ هیمنه خود با مشکل روبرو شده‌اند. آن‌ها مجبورند تا به اقدامات ناامیدکننده‌ای مانند ترور سردار قاسم سلیمانی یا دکتر محسن فخری

زاده دانشمند برجسته هسته‌ای ایران متوسل شوند. در پایان این بیانیه آمده است: حضور آمریکا در خاورمیانه برای مدت طولانی دوام نخواهد داشت.

Source: Daily Post, Soleimani: Days of US presence in Middle East numbered – Shiites, Nigeria, 3 January 2021. In: <https://dailypost.ng/2021/01/03/soleimani-days-of-us-presence-in-middle-east-numbered-shiites-nigeria/>

جایگاه نیجریه در تجارت بین‌المللی رمز ارز بیت کوین

از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ تجارت ارز دیجیتال در نیجریه سالانه دستکم ۱۹ درصد افزایش داشته است.

بر این اساس حجم تجارت رمز ارزها در نیجریه طی سال جاری میلادی رشدی ۳۰ درصدی داشته و بر اساس اعلام کوین دنس در فاصله ماه‌های ژانویه تا سپتامبر که محدودیت‌های ناشی از کرونا در بیشترین سطح خود قرار گرفت، آمار ثبت نام‌های اولیه برای این نوع تجارت در نیجریه ۱۳۷ درصد رشد داشته است.

«برایان مک کیب» یکی دیگر از مدیران ارشد پکسفول، همه‌گیری کرونا را از دیگر دلایل افزایش معاملات ارز دیجیتال در سال جاری میلادی در نیجریه و سایر کشورها دانسته و تأکید دارد؛ کرونا سبب شد تا ارزهای دیجیتال پیش از هر زمان دیگری به عنوان یک گزینه مناسب برای کسب درآمد، جابجایی پول و ذخیره ارزش آن شناخته شود.

شایان ذکر است دو کشور کنیا و آفریقای جنوبی به ترتیب با تجارت ۵ هزار و ۸۹۴٫۸ بیت کوین (معادل ۵۵٫۳ میلیون دلار) و دو هزار و ۱۲۱٫۱ بیت کوین (معادل ۱۸٫۹ میلیون دلار) از این منظر پس از نیجریه در جایگاه دوم و سوم آفریقا و هشتم و دهم جهان قرار گرفته‌اند. جدول زیر ارزش تجارت بیت‌کوین در ۱۰ کشور نخست جهان را در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ نشان می‌دهد:

گزارش‌های منتشر شده از سوی «بازار جهانی پکسفول (Paxful)» در مورد آمار تجمیعی تجارت بیت کوین بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ از جایگاه دوم نیجریه در خرید و فروش این نوع ارز دیجیتال حکایت دارد.

بر این اساس در بازه زمانی مورد مطالعه سه کشور ایالات متحده آمریکا، نیجریه و چین به ترتیب با حجم تجارت ۳ میلیارد و ۷۵۰ میلیون، ۵۶۶ میلیون و ۱۸۱ میلیون دلار رتبه‌های اول تا سوم خرید و فروش بیت کوین را به خود اختصاص داده‌اند.

در بازه زمانی مورد اشاره نیجریه مجموعاً با خرید و فروش ۶۰ هزار و ۲۱۵٫۷ بیت کوین پس از آمریکا با خرید و فروش ۵۳۵ هزار و ۶۶۰٫۳ بیت کوین در جایگاه دوم جهان قرار گرفته است.

«ری یوسف»، مدیرعامل و از بنیانگذاران پکسفول، با اشاره به محدودیت‌های اعمال شده از سوی بانک مرکزی نیجریه در زمینه خریدهای خارجی توسط کارت‌های بانکی نیجریه و انتقال ارز توسط این کارت‌ها، مهمترین دلیل گرایش روز افزون اتباع نیجریه‌ای به خرید و فروش بیت کوین را مشکلات ایشان در نقل و انتقال فرامرزی پول و سرمایه دانست.

در همین ارتباط آمار ارائه شده از سوی وب سایت اطلاعات و خدمات ارز دیجیتال کوین دنس نشان می‌دهد

و سایر مشوق‌ها نظیر سرمایه‌گذاری در ارزش‌های فیات و ارائه بیت کوین موفق شد تا در مدت کوتاهی بیش از ۲,۵ میلیون نیجریه‌ای را به سرمایه‌گذاری در آن شرکت جلب کرده و سپس در سال ۲۰۱۷ با خروج سران اصلی این شرکت هرمی یکی از بزرگترین کلاهبرداری‌های مالی در نیجریه را رقم بزند.

منبع: معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه، جایگاه دوم نیجریه در تجارت بین‌المللی رمز ارز بیت کوین، ۶ دی ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/831384>

Volume (USD)			Volume BTC		
Ranking	Country	Volume (USD)	Ranking	Country	Volume of BTC
1	USA	\$3,755,463,837	1	USA	535,660.3
2	Nigeria	\$566,668,692	2	Nigeria	60,214.7
3	China	\$181,329,392	3	China	20,552.9
4	Canada	\$131,108,721	4	Canada	15,367.4
5	UK	\$119,440,278	5	UK	11,168.5
6	India	\$94,794,948	6	India	10,016.8
7	Australia	\$75,643,905	7	Australia	7,049.9
8	Kenya	\$55,292,942	8	Kenya	5,894.8
9	Philippines	\$22,733,649	9	Vietnam	3,323.2
10	South Africa	\$18,935,812	10	Philippines	2,121.1

شایان ذکر است، سابقه آشنایی نیجریه‌ای‌ها با ارزش‌های دیجیتال به اوایل سال ۲۰۱۶ و شروع فعالیت شرکت هرمی بدنام و خصوصی MMM روسیه باز می‌گردد که با تبلیغاتی وسیع در مورد پرداخت سود ماهانه سی درصد

فروش نوشیدنی‌های الکلی در آفریقای جنوبی ممنوع شد

خسونت‌ها، به‌ویژه خسونت‌های خانگی آسیب می‌بینند و به بیمارستان‌ها فرستاده می‌شوند». دولت آفریقای جنوبی قصد دارد تا از این طریق ظرفیت پذیرش مبتلایان به کرونا در بیمارستان‌ها را افزایش دهد.

منبع: یورونیوز، در پی شیوع روزافزون کرونا، فروش نوشیدنی‌های الکلی در آفریقای جنوبی ممنوع شد، ۲۸ دسامبر ۲۰۲۰. در:

<https://per.euronews.com/2020/12/28/south-africa-cyrl-ramaphosa-sale-of-alcohol-banned-one-million-positive-cases-coronavirus>

در پی تشدید شیوع کرونا و با تصمیم دولت آفریقای جنوبی، فروش نوشیدنی‌های الکلی از نیمه شب ۲۸ دسامبر در آفریقای جنوبی ممنوع شد. سیریل راماپوزا، رئیس‌جمهور این کشور عصر دوشنبه اعلام کرد که در پی افزایش شمار مبتلایان به کرونا به بیش از ۱ میلیون نفر، فروش الکل در این کشور موقتاً ممنوع خواهد شد. او در جریان یک سخنرانی تلویزیونی گفت: «این کار با هدف کاهش شمار مراجعان جدید به بیمارستان‌ها انجام می‌شود؛ مراجعانی که در پی تصادفات جاده‌ای،

رئیس‌جمهوری که اجازه دفن در کشورش را نداشت

حضور نداشت، به همراه ۱۵ نفر دیگر به حبس ابد محکوم شد. بویویا این حکم را رد کرده و گفته بود چنین حکمی با انگیزه سیاسی صادر شده است.

ندادایه در حالی که تنها چهار ماه از قدرت‌گیری‌اش در برون‌دی گذشته بود، در ۲۱ اکتبر سال ۱۹۹۳ ترور شد؛ در دادگاه اکتبر ۲۰۲۰، سلف او بویویا و ۱۵ متهم دیگر به اتهام حمله به رئیس‌دولت، حمله به اقتدار دولت و تلاش برای قتل عام و ویرانی، علاوه بر پرداخت جریمه

«پی‌یر بویویا» رئیس‌جمهور سابق برون‌دی که به اتهام ترور جانشین خود در سال ۱۹۹۳، دو ماه پیش و در یک دادگاه غیر حضوری به حبس ابد محکوم شده بود، ۱۰ دی ۱۳۹۹ در باماکو پایتخت مالی به خاک سپرده شد. حکومت برون‌دی اجازه نداد جسد بویویا در خاک وطنش دفن شود. بویویا که در پی اتهام ترور «ملچیور ندادایه» سال‌ها پیش کشورش را ترک کرده بود، در جریان دادگاهی در اکتبر سال جاری میلادی که خود در آن

۱۰۲ میلیارد فرانک بروندی، به حبس ابد و سه متهم دیگر به ۲۰ سال حبس محکوم شدند.

بویویا ۸ سال پایانی عمر خود را به عنوان نماینده عالی اتحادیه آفریقا در مالی و ساحل فعالیت می‌کرد. او نوامبر گذشته از این سمت استعفا کرد. بویویا ۱۷ دسامبر ۲۰۲۰ به دنبال ابتلا به کرونا، در ۷۱ سالگی در پاریس درگذشت. او دو دوره و در سال‌های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۳ و ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۳ قدرت را در این کشور در دست داشت.

رادیو بین‌المللی فرانسه به نقل از فرزندش «اولیویه» گزارش کرد: مانند هر آفریقایی، آرزوی ما این است که روزی در سرزمین اجدادی‌مان دفن شویم و من می‌دانم که آرزوی او (پی‌یر بویویا) هم این بود اما این کار امکان‌پذیر نبود اما امید خود را از دست نمی‌دهیم تا که روزی این اتفاق بیفتد.

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، بروندی؛ رئیس جمهوری که اجازه ندادند در خاک کشورش دفن شود، ۱۰ دی ۱۳۹۹. در: www.irna.ir/news/84166870

امضای رسمی پیمان عادی‌سازی روابط اسرائیل و مراکش

از ماه اوت و با میانجی‌گری رئیس‌جمهور آمریکا با امارات متحده عربی و بحرین رابطه برقرار کرد. پیش از مراکش، سودان هم برای عادی‌سازی با اسرائیل اعلام آمادگی کرده بود. ایالات متحده آمریکا، در قبال شناسایی اسرائیل از سوی مراکش، حاکمیت این پادشاهی شمال آفریقا بر صحرای غربی، منطقه تحت نفوذ جبهه آزادیبخش خلق پولیساریو را به رسمیت شناخت.

منبع: یورونیوز، اسرائیل و مراکش پیمان عادی‌سازی روابط را رسماً امضا کردند، ۲۳ دسامبر ۲۰۲۰. در: <https://per.euronews.com/2020/12/23/morocco-signs-normalisation-agreement-with-israel-in-ceremony-attended-by-king>

مراکش و اسرائیل ۳ دی ماه ۱۳۹۹ و همزمان با فرود نخستین هواپیمای تجاری از مبدأ اسرائیل در فرودگاه رباط، پیمان عادی‌سازی روابط را امضا کردند. بیانیه شناسایی اسرائیل و عادی‌سازی روابط میان طرفین از سوی سعدالدین عثمانی، نخست‌وزیر و در حضور محمد ششم پادشاه مراکش امضا شد. در نخستین پرواز تجاری از مبدأ اسرائیل به مقصد فرودگاه بین‌المللی رباط، جرد کوشنر، داماد دونالد ترامپ و مئیر بن‌شبات، مشاور امنیت ملی بنیامین نتانیا هو، حضور داشتند.

مراکش پنجمین کشور عربی است که با شناسایی اسرائیل، با آن رابطه دیپلماتیک برقرار می‌کند. اسرائیل

پادشاه مراکش: از آرمان فلسطین حمایت می‌کنیم

اسرائیلی به عنوان تنها راه دستیابی به راه حل نهایی، پایدار و جامع، تأکید کرد.

پادشاه مراکش افزوده است، مسأله فلسطین همواره به اندازه مسأله صحرای غربی برای این کشور دارای اهمیت بوده و تلاش‌های این کشور برای تثبیت مراکشی بودن صحرای غربی هرگز نه امروز و نه در آینده به حساب

پادشاه مراکش در پیامی به «محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین اعلام کرد که مواضع این کشور در قبال آرمان ملت فلسطین تغییر نکرده است. «محمد ششم» به رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین بر مواضع ثابت خود در حمایت از آرمان فلسطین براساس راه حل دو کشور مورد تأیید جامعه جهانی و براساس پایبندی به مذاکرات میان طرف‌های فلسطینی و

مبارزه ملت فلسطین برای بدست آوردن حقوق مشروع خود انجام نخواهد شد.

دونالد ترامپ در ازای قبول عادی سازی روابط با اسرائیل از سوی مراکش، حاکمیت این کشور بر صحرای غربی را به رسمیت شناخت. موضوعی که بر خلاف امنیت منطقه و در تضاد با قطعنامه‌های بین المللی است.

صحرای غربی منطقه‌ای است در شمال غرب آفریقا و جنوب مراکش که غنی از ماهی و فسفات بوده و از زمان پایان استعمار اسپانیا در سال ۱۹۷۴ میلادی در معرض حملات مراکش قرار داشته است. «جبهه پولیساریو» برای دستیابی به استقلال این منطقه تلاش می‌کند.

امضای قرارداد عادی سازی روابط میان مراکش و رژیم صهیونیستی در حالی است که دو کشور الجزایر و تونس اجازه عبور هواپیمای این رژیم از فراز کشورهای خود برای رفتن به رباط را ندادند و با صدور بیانیه‌هایی هر گونه عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی را محکوم کردند. مراکش پس از امارات، بحرین و سودان چهارمین کشور عربی بوده که روابط خود را با اسرائیل در چند وقت اخیر عادی کرده است.

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، پادشاه مغرب: از آرمان فلسطین حمایت می‌کنیم، ۴ دی ۱۳۹۹. در: www.irna.ir/news/84159751

بازپس گیری تمام اراضی مرزی سودان از شبه نظامیان اتیوپی

خالد عابدین شامی، معاون رئیس ستاد مشترک ارتش سودان با اشاره به عملیات یگان‌های رزمی ارتش این کشور در مناطق مرزی با اتیوپی گفت: یک وجب از خاک سودان در منطقه «الفشقه» تا مرزهای بین‌المللی دیگر در تصرف شبه نظامیان اتیوپی نیست و ارتش سودان در

مرزهای بین‌المللی این کشور با اتیوپی مستقر شده است. منطقه الفشقه در استان القصارف واقع در شرق سودان و هم مرز با ایالت تیگرای اتیوپی است. این منطقه دارای آب و زمین‌های حاصلخیز است و کشاورزان اتیوپیایی با حمایت شبه نظامیان و ارتش این کشور طی ۲۵ سال گذشته بخش‌هایی از این منطقه را به تصرف خود در آورده بودند.

خالد عابدین شامی تصریح کرد: در عملیات ارتش سودان هیچ تعرضی به دیگران نشده و نیروهای ارتش بر اساس قانون به وظایف خود عمل کرده‌اند. وی با اشاره به حمایت ساکنان استان قصارف از عملیات ارتش سودان گفت: این حمایت روحیه ارتش را در بازپس گیری هر وجب از خاک کشور تقویت می‌کند.

خالد شامی تصریح کرد: ارتش سودان می‌تواند از تمامیت ارضی کشور دفاع کند و ما متعهد می‌شویم که امنیت مرزهای شرقی کشور (همجوار با اتیوپی) را تقویت کنیم و در برابر هر تجاوزی بایستیم.

منبع: خبرگزاری تسنیم، بازپس گیری تمام اراضی مرزی سودان از شبه نظامیان اتیوپی، ۹ دی ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/964338>

گزارش سازمان ملل متحد درباره امنیت غذایی در سودان جنوبی

کردند که ۱,۴ میلیون کودک در این کشور شرق آفریقا که درگیر جنگ است، از سوء تغذیه حاد رنج می‌برند.

دولت سودان جنوبی و آژانس‌های سازمان ملل متحد با اشاره به افزایش بحران در گزارش مشترک جدیدی اعلام

عیسی آروئای، رئیس دفتر ملی آمار سودان جنوبی در آخرین ارزیابی گرسنگی در کشور گفت: وضعیت امنیت غذایی و تغذیه خراب شده است.

وی با اشاره به همه‌گیری کرونا و بحران اقتصادی، هجوم ملخ‌ها و ناکافی بودن کمک‌های بشردوستانه افزود: این (وضعیت بد غذایی) به دلیل ناامنی است که منجر به جابجایی جمعیت، تولید کم محصولات ناشی از بحران‌های اقلیمی مانند سیل و خشکسالی شده است.

ارزیابی‌های مورد حمایت سازمان ملل متحد از طبقه‌بندی فاز امنیت غذایی یکپارچه (IPC) استفاده می‌کنند که سطح گرسنگی را از یک تا پنج درجه بندی می‌کند. طبق آخرین به روزرسانی، تخمین زده شده است

که ۵,۸ میلیون نفر در سودان جنوبی از دسامبر (دی) ۲۰۲۰ تا مارس (فروردین) ۲۰۲۱ با یک "بحران" ناامنی حاد غذایی در سطح سه مواجه می‌شوند. پیش بینی می‌شود این تعداد تا ماه جولای (مرداد) به ۷,۲ میلیون نفر برسد که بیش از ۶۰ درصد جمعیت سودان جنوبی را متشکل خواهد شد. "ماکنا واکر"، معاون مدیر برنامه غذای جهان گفت: این بالاترین رقم از زمان استقلال سودان جنوبی است.

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، سازمان ملل: ۶۰ درصد از جمعیت سودان جنوبی با گرسنگی روبرو هستند، ۳۰ اذر ۱۳۹۹. در:

www.irna.ir/news/84154327

تحلیل‌های روز آفریقا

دیپلماسی آفریقایی و رأی ضد ایرانی اخیر آمریکا

۳. از مجموع ۴۶ کشور آفریقایی زیر صحرای فقط کمتر از ۱۵ کشور مخالف پیشنهاد ایالات متحده آمریکا بودند.

12/30/2020	9:44:06 PM
149 IN FAVOR	32 ABSTENTION
110 AGAINST	

قاره آفریقا با ۵۴ کشور بیشترین تعداد کشور را در بین قاره‌ها دارد. رأی این کشورها همیشه در مجامع عمومی نقش آفرین بوده و یکی از علل حضور پررنگ اسرائیل در این کشورها، همین ظرفیت است. رأی‌گیر اخیر سازمان ملل متحد درباره پیشنهاد ضد ایرانی ایالات متحده آمریکا مبنی بر بازگرداندن سازوکارهای تحریم ایران، با استناد به موارد ذیل از منظر دیپلماسی آفریقایی ایران نیز مهم بود:

۱. بیش از یک سوم آرای ممتنع، از آفریقای زیر صحرای بود؛ تقریباً تمام کشورهای غرب آفریقا به جز ساحل عاج، رأی ممتنع دادند.
۲. بیشتر کشورهایی که در رأی‌گیری حضور نیافتند یعنی حدود نیمی از اعضای غایب، از منطقه زیر صحرای آفریقا بودند.

لذا وقتی بیشتر کشورهای جهان، مخالف پیشنهاد ضد ایرانی آمریکا هستند، پس با پیگیری هدفمند دیپلماسی آفریقایی، باید برای جلب نظر کشورهای این منطقه فعال‌تر و با تدبیر بیشتر عمل کرد.

نویسنده: دکتر محسن معارفی، عضو هیأت علمی جامعه المصطفی (ع) العالمیه

نامزدی «احمد معیتیق» و فرصت‌های جدید برای لیبی و ایران

معمّر قذافی شد، شاهد جنگ داخلی است. لیبی دارای بزرگ‌ترین ذخایر نفت در آفریقا است و تحت هدایت قذافی به ثروتمندترین کشور این قاره تبدیل شده بود. اما اکنون صحنه جدال شبه‌نظامیان محلی و گروه‌های مختلف است که در دو جبهه صف‌آرایی کرده‌اند: دولت وفاق ملی در طرابلس در برابر دولت موقت در طبرق که نیروی نظامی اصلی آن شبه‌نظامیان خلیفه حفر است. احمد معیتیق در سپتامبر ۲۰۲۰ توانست کاری را انجام دهد که هیچ عضو دیگر دولت وفاق ملی قادر به انجام آن نبود. او توانست برای از سرگیری صادرات نفت لیبی با

احمدی معیتیق، که اکنون سمت معاون نخست‌وزیر دولت وفاق ملی لیبی را عهده‌دار است، در مصاحبه‌ای با روزنامه‌ی فرانسوی «فیگارو» رویکرد خود برای حل بحران این کشور را تشریح کرد. او مطالب مهمی را عنوان کرد که نشان می‌دهد دومین فرد قدرتمند دولت وفاق ملی ممکن است در آینده به بالاترین جایگاه دست یابد.

موفقیت یک عمل‌گرا

احمد معیتیق، نخست‌وزیر سابق لیبی، اکنون مسئولیت توسعه اقتصادی در دولت وفاق ملی را بر دوش می‌کشد. لیبی از سال ۲۰۱۱ که مداخله ناتو منجر به سرنگونی

اعضای خانواده او مانند سیف‌الاسلام قذافی می‌شود. معیتیق تاکید دارد که «اگر خواستار باز کردن فضا هستیم باید به تمام لیبیایی‌ها حق انتخاب شدن بدهیم.»

پیامدهای احتمالی

آینده منطقه مدیترانه شرقی بستگی به این دارد که چه کسی قدرت را در لیبی به دست بگیرد. اگر تندروها حکومت آینده را در اختیار بگیرند، بسیار محتمل است که درگیری‌ها مجدد از سر گرفته شود. با این حال، اگر دیپلماتی موفق مانند احمد معیتیق قدرت را در دست بگیرد ممکن است ثبات در لیبی برقرار شود؛ معنی این قدرت گرفتن این است که افراد به حاشیه‌رانده شده اجازه گرفته‌اند که به عرصه قدرت بازگردند.

این انتخاب فرصتی را پیش روی بازیگران بین‌المللی قرار می‌دهد. لیبی نقش مهمی در ژئوپلیتیک جهانی نفت دارد. اما درگیری‌های داخلی باعث شده تا تعداد معدودی از قدرت‌های خارجی، که کمک‌های نظامی به طرف‌های درگیر ارائه می‌دهند، کنترل اوضاع را بیش از پیش در اختیار بگیرند.

اگر روند صلح از سر گرفته شده و عمل‌گراها در لیبی قدرت را در اختیار بگیرند، فرصت‌های جدیدی نیز برای ایران به وجود خواهد آمد. ایران و لیبی، به طور خاص، خواستار نگاهی ویژه از طرف گروه موسوم به اوپک پلاس هستند. ایران منتظر رفع تحریم‌های نفتی از طرف ایالات متحده است؛ و لیبی نیز در حال عبور از پیامدهای تحریم‌های خلیفه حفتر است. سیاستمداران سازگاری مانند معیتیق می‌توانند سطح لازم از تفاهم بین کشورهای دارای منافع مشترک را فراهم کنند.

منبع: خبرگزاری تسنیم، نامزدی احمد معیتیق برای نخست‌وزیری؛ فرصت‌های جدید برای لیبی و ایران، ۶

دی ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/060862>

خلیفه حفتر به توافق برسد. نیروهای حفتر در ابتدای سال ۲۰۲۰ جلوی صادرات نفت را گرفته بودند تا به دولت طرابلس فشار وارد کنند. تنها معیتیق بود که موفق شد میادین و ترمینال‌های نفتی را بازگشایی کند. این اقدام زمینه را برای حل مشکلات اقتصادی کشور فراهم کرد. از طرفی، حصول توافق و تشکیل کمیته‌ای مشترک برای نظارت بر توزیع درآمدهای نفتی به فرآیند آشتی ملی کمک کرده است. موفقیت توافق نفتی به شروع سایر گفتگوها از جمله گفتگوهای سیاسی کمک شایانی کرده است. در ماه اکتبر و کمی بعد از این توافق نفتی بود که طرف‌های درگیر برای آتش‌بس به توافق رسیدند. بنابراین، می‌توان مذاکراتی که اکنون بین طرف‌ها در جریان است را مدیون تلاش‌های معیتیق دانست.

گفتگوی فراگیر

احمد معیتیق از هدف خود جهت رقابت برای نخست‌وزیری دولت آینده خبر داد. انتخابات لیبی قرار است، دسامبر ۲۰۲۱ برگزار شود و لازم است تا قبل از آن، دولتی انتقالی تشکیل شده و تمام نیروها و مناطق لیبی را با یکدیگر متحد سازد. معیتیق می‌گوید: «علاقه دارم تا در دولت بعد حضور داشته باشم و چرا این حضور در جایگاه نخست‌وزیر نباشد.»

معاون نخست‌وزیر دولت وفاق ملی می‌گوید وظیفه اصلی‌اش ایجاد گفتگوی فراگیر است. او قانون مصوب ۲۰۱۳ که مقامات ارشد حکومت قذافی را از به دست گرفتن مسئولیت‌های سیاسی منع می‌کند را شکست می‌داند. این رویکرد زمینه را برای آغاز گفتگو با طرفداران حفتر و کسانی که به رژیم قذافی علاقه دارند، فراهم می‌کند. تسلط تندروها و طرفداران اخوان‌المسلمین در ساختار کنونی دولت وفاق ملی به نفع این گروه‌ها و جامعه لیبی نیست. رویکرد معیتیق باعث باز شدن درهای مذاکره با حفتر و بسیاری از نظامیان سابق قذافی و

استارت‌آپ‌های آفریقایی و کرونا

علاقه‌مند هستند را دلیل موفقیت استارت‌آپی این منطقه می‌دانند.

در سال ۲۰۲۰ با وجود شیوع کرونا و انتظار پژوهشگران مبنی بر کاهش میزان سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌های این منطقه، اما آمارها چیز دیگری را نشان می‌دهند. آخرین گزارش MAGNiTT (پلتفرم دیتای استارت‌آپ‌ها برای بازارهای در حال ظهور سرمایه‌گذاری) نشان می‌دهد از ابتدای سال ۲۰۲۰ تا ماه اکتبر حدود ۸۰۳ میلیون دلار در زمینه استارت‌آپ‌های منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا (MENA) سرمایه‌گذاری انجام شده که این رقم معادل کل سرمایه‌گذاری‌ها در سال ۲۰۱۹ است.

تحلیل گزارش‌ها از سال ۲۰۱۵ تا سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد که این بالاترین میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در این سال‌هاست. طبق این گزارش میزان سرمایه‌گذاری برای استارت‌آپ‌های منطقه از ۶۵۷ میلیون دلار در سال ۲۰۱۷ به ۸۰۳ میلیون دلار در سال ۲۰۲۰ رسیده که با وجود شیوع کرونا، رقم قابل توجهی است. اما شاید مهم‌ترین دلیل موفقیت منطقه MENA را تلاش دولت‌ها، سرمایه‌گذاران و شرکت‌های بزرگ فناوری دانست که به دنبال بالفعل کردن پتانسیل اکوسیستم‌های استارت‌آپ‌ها در خاورمیانه و شمال آفریقا بوده‌اند.

از قانونگذاری تا سرمایه‌گذاری در پژوهش

یکی از تلاش‌های دولت‌های غرب آسیا و شمال آفریقا برای توسعه اکوسیستم‌های استارت‌آپی را می‌توان قانونگذاری‌های مشخص و مفید در این حوزه دانست. به عنوان مثال پارلمان تونس در سال ۲۰۱۸ به اتفاق آرا یک قانون ویژه برای استارت‌آپ‌های این کشور به تصویب رساند که در آن خط مشی دولت از جمله معافیت از مالیات و حمایت از ثبت اختراع به چشم می‌آید. همه

تازه‌ترین گزارش مؤسسه تحقیقاتی اکوسیستم استارت‌آپ‌های جهان (GSER 2020) نشان از ارزش ۳ تریلیون دلاری اقتصاد استارت‌آپ‌های جهان دارد که بخش عمده این استارت‌آپ‌ها در زمینه تکنولوژی فعالیت دارند. انتظار می‌رفت اقتصاد استارت‌آپ‌ها در سال ۲۰۲۰ روند افزایشی داشته باشد اما با شیوع کرونا ورق برگشت. بسیاری از استارت‌آپ‌های جهان به دردمس افتادند و به دلیل کمبود جذب سرمایه، مجبور به کاهش هزینه‌های خود و حتی اخراج نیروهایشان شدند. با این حال وضعیت در منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا به گونه‌ای دیگر است و آمارها نشان از افزایش سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌های این منطقه دارند.

سرمایه‌گذاری ۸۰۳ میلیون دلاری

بررسی‌های جهانی نشان می‌دهد سلیکون ولی در رتبه نخست اکوسیستم‌های استارت‌آپی جای گرفته اما این بدان معنا نیست که همه استارت‌آپ‌های موفق جهان در آمریکا قرار گرفته‌اند. ۳۰ درصد از برترین اکوسیستم‌های جهان در منطقه آسیا اقیانوسیه جای دارند که موفقیت آنها به سئول و توکیو، ملبورن، سیدنی، پکن، دهلی و سنگاپور باز می‌گردد. علاوه بر این، هر چند غرب آسیا و شمال آفریقا در میان آخرین اکوسیستم‌های منطقه‌ای بزرگ قرار گرفته‌اند که رشد کرده و توسعه یافته‌اند اما سرمایه‌گذاران از مدت‌ها قبل انتظار داشتند تا همین بازارهای نوظهور موفق به جذب تعداد زیادی از نوآوری‌ها و استارت‌آپ‌ها شوند. این ظهور و ورود نسبتاً دیرنگام به حوزه استارت‌آپ‌ها و فناوری همیشه هم به معنای عقب ماندن از بقیه کشورها و رقبا نیست و منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا آن را ثابت کرده است. البته برخی، جمعیت جوان دنیای عرب که بسیاری از آنها به دنیای تکنولوژی

موارد این قانون به منظور حمایت از بخش استارت‌آپ کشور طراحی شده بود و بسیاری از پژوهشگران، آن را نخستین گام تونس برای ایجاد هاب دیجیتال در منطقه دانستند، هرچند معتقد بودند که برای رسیدن به این هدف باید اصلاحات بیشتری انجام شود. این قانون در واقع بخشی از استراتژی وسیع‌تر دولت تونس با نام «تونس دیجیتال ۲۰۲۰» به منظور تقویت توسعه اقتصادی و گسترش زیرساخت‌های فناوری بود. با تصویب این قانون انتظار می‌رفت تعداد استارت‌آپ‌ها بویژه در بخش «های‌تک»، در این کشور رشد قابل ملاحظه‌ای پیدا کند و پس از این اقدام، یوسف جاهد، نخست‌وزیر وقت تونس در حساب توئیتری خود نوشت: فقط یک قدم دیگر برای لنگر انداختن اقتصاد ما در عصر دیجیتال وجود دارد.

سرانجام این موضوع به حقیقت پیوست و تحقیقات مؤسسه پژوهشی GEDI نشان داد که تونس در سال ۲۰۱۹ در زمینه اکوسیستم استارت‌آپ‌ها رتبه مناسبی را به خود اختصاص داده است. استارت‌آپ‌های تونس حالا دیگر در زمینه هوش مصنوعی، امنیت سایبری و راهکارهای روباتیک در جهان حرفی برای گفتن دارند و در نتیجه قرنطینه و شیوع کووید ۱۹ نیز استارت‌آپ‌های این منطقه بیشتر به سمت فین‌تک‌ها، تکنولوژی‌های مرتبط با سلامت و تحصیل سوق داده شده‌اند.

در سال ۲۰۱۹ دولت امارات متحده عربی نیز ویزاهای ترجیحی خاصی را برای اعضای ۱۰۰ استارت‌آپ برتر دنیای عرب که در کنفرانس مجمع جهانی اقتصاد در اردن انتخاب شده بودند، صادر کرد. در واقع امارات تلاش کرد تا این کشور را به مقصدی مناسب و امن از نظر سرمایه‌گذاری تبدیل کرده و استعدادها و استارت‌آپ‌های برتر جهان را جذب خود کند. یکی دیگر از اعضای موفق منطقه MENA در توسعه اکوسیستم استارت‌آپی، رژیم صهیونیستی است که تاکنون سرمایه‌گذاری فراوانی در

بخش تحقیق و پژوهش (R&D) داشته است. اسرائیل از نظر میزان سرمایه‌گذاری در طرح‌های پژوهشی، در جایگاه دوم جهان قرار دارد و سالانه ۴,۵۸ درصد از تولید ناخالص داخلی آن به این امر اختصاص دارد؛ در حالی که این رقم برای کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی تنها حدود ۲ درصد است. همچنین رژیم صهیونیستی با ایجاد دو هزار استارت‌آپ در دهه گذشته، سه هزار شرکت کوچک و متوسط فناوری پیشرفته، ۵۰ شرکت بزرگ فناوری و ۳۰۰ مرکز تحقیق و توسعه چند ملیتی بیشترین سرانه استارت‌آپ جهان را به خود اختصاص داده و در زمینه شتاب دهنده‌ها نیز فعالیت زیادی داشته است.

مصر، نقطه اتصال تکنولوژی در غرب آسیا و آفریقا

یکی از موضوع‌هایی که در مطالعات اکوسیستم‌های استارت‌آپی مورد توجه قرار می‌گیرد، تعداد قطب‌های تکنولوژی در هر منطقه است. تازه‌ترین گزارش ZDnet نشان می‌دهد در اکتبر ۲۰۱۹ تعداد قطب‌های فعال تکنولوژی در آفریقا به ۶۴۳ عدد رسیده است که همگی در اقتصاد و کسب و کارها نقشی اساسی ایفا می‌کنند.

نیجریه با ۹۰ قطب تکنولوژی بیشترین قطب فناوری را در کشورهای مختلف دارد و پس از آن آفریقای جنوبی با ۷۸ قطب، مصر با ۵۶، کنیا با ۵۰ قطب، مراکش با ۳۱ و تونس با ۲۹ قطب حدود ۳۰ کشور را زیر پوشش قرار داده‌اند. بیشتر این قطب‌های تکنولوژی حداقل ۱۰۰ هزار دلار سرمایه از منابع مختلف دریافت می‌کنند در حالی که کمتر از ۱۰ کارمند دارند. در این گزارش آمده است که مصر با ۵۶ قطب تکنولوژی نقطه حیاتی برای اتصال اکوسیستم استارت‌آپ‌های آفریقایی و غرب آسیا است.

علاوه بر این، قاهره یکی از بزرگترین مجموعه‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری پیشرو برای استارت‌آپ‌ها به شمار می‌رود که از این صندوق‌ها می‌توان به Algebra

A15, Ventures و Sawari Ventures اشاره کرد. از دیگر آمارهایی که در این گزارش به آن اشاره شده است، می‌توان به شهرهای کازابلانکا و تونس اشاره کرد که هر یک به تنهایی حدود ۲۰ هاب تکنولوژی را در خود جای داده‌اند. در ۵۴ کشور آفریقایی هم ۱۰ شهر بیش از ۴۰ درصد از کل هاب‌های فعال را درون خود جای داده‌اند که این موضوع در توسعه فناوریانه این شهرها نیز تأثیرگذار بوده و با نگاهی گذرا به شهرها می‌توان پیشرفته‌تر بودن آنها نسبت به شهرهای اطراف را دید.

ورود غول‌های فناوری به منطقه

یکی از موارد مهم در توسعه اکوسیستم‌های استارت‌آپی، سرمایه‌گذاری است. برخی کمپانی‌ها و غول‌های فناوری سیلیکون‌ولی نیز به این عرصه ورود کرده و تاکنون در غرب آسیا و شمال آفریقا فعالیت مناسبی داشته‌اند. حتی برخی معتقدند با توجه به پیشرفت اکوسیستم استارت‌آپی غرب آسیا و شمال آفریقا، این منطقه در آینده قابلیت ایجاد یک «سیلیکون‌ولی» مشابه را دارد. مایکروسافت یکی از نقش‌آفرینان بین‌المللی کلیدی است که سرمایه‌گذاری فعالی در این منطقه دارد. مایکروسافت با برنامه Microsoft for Startup تلاش دارد تا به استارت‌آپ‌ها در جهان کمک کند و منطقه MENA نیز از آن مستثنی نیست و بر استارت‌آپ‌ها، سیستم‌های ابری، بیگ دیتا و اینترنت اشیا (IOT) تمرکز دارد.

کار اصلی مایکروسافت در منطقه، حمایت از پروژه‌ها و نوآوری‌هایی است که بر ارزش‌آفرینی جوانان منطقه متمرکز است، چرا که درصد بالایی از جمعیت این منطقه جوان هستند. حمایت از دولت‌ها، کاهش بیکاری، تشویق نوآوری محلی، هدایت برنامه تحول دیجیتال و کمک به توسعه اقتصادی و اجتماعی با حمایت از اقتصاد مبتنی بر دانش، از دیگر اهداف مایکروسافت به شمار می‌رود. به موازات توسعه و تحول دیجیتال، ایجاد شهرهای هوشمند و آموزش در منطقه نیز از اهداف مایکروسافت است. مایکروسافت سال گذشته با امضای قراردادی در کویت در واقع انکوباتوری ایجاد کرد تا از کارآفرینان و استارت‌آپ‌های این کشور کوچک حمایت کند.

گوگل نیز از سال ۲۰۱۵ در قالب برنامه Innovation Hub تلاش‌هایی را در امارات متحده عربی آغاز کرده اما آمازون نگاهش به بحرین بوده است. در ماه مه ۲۰۲۰ نیز اینتل از خرید کمپانی اسرائیلی Moovit به مبلغ ۹۰۰ میلیون دلار خبر داد. در واقع اینتل با این کار می‌خواهد برنامه سرویس‌های رباتاکسی را در منطقه راه‌اندازی کند چراکه تخمین زده شده است تا سال ۲۰۳۰ بازار رباتاکسی‌ها ارزش ۱۶۰ میلیارد دلاری خواهد داشت.

منبع: روزنامه ایران، موفقیت استارت‌آپ‌های خاورمیانه در بحران کرونا، شماره ۷۵۲۵، ۴ دی ۱۳۹۹. در: <http://www.irannewspaper.ir/?nid=7525&pid=17&type=0>

بازگشت موریتانی به سطح A در اتحادیه جهانی برای نهادهای ملی حقوق بشر

دست داده بود، با انجام برخی اصلاحات و توصیه‌ها، اتحادیه جهانی برای نهادهای ملی حقوق بشر در جلسه عمومی (۳ دی‌ماه ۱۳۹۹) موافقت خود را با بازگرداندن وضعیت موریتانی به حالت A تصویب کرد.

احمد سالم ولد بوحیبینی، رئیس کمیسیون ملی حقوق بشر موریتانی از ارتقای سطح این کشور از B به A در اتحادیه جهانی برای نهادهای ملی حقوق بشر خبر داد. وی با اعلام این خبر افزود: از سال ۲۰۱۸ که موریتانی به علت عدم رعایت شرایط کلوپ پاریس وضعیت A را از

وی ضمن اذعان به عدم انجام مأموریت این کمیسیون در ارتقاء و حمایت از حقوق بشر در موریتانی تأکید کرد: «کمیسیون ملی حقوق بشر موریتانی برای بازگشت به وضعیت A از طریق برخی فعالیت‌ها از جمله بررسی و اجرای توصیه‌های مطرح شده به هنگام رصد موارد نقض حقوق بشر در گزارش سال ۲۰۱۸ وارد همکاری جدی‌تری با شورای حقوق بشر گردید.»

احمد سالم اقدامات انجام شده براساس توصیه‌های شورای حقوق بشر را به شرح زیر اعلام کرد:

الف) اعزام کاروان‌های آگاهی بخشی در مورد حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در تمامی استان‌ها و بازدید از اکثر اماکن زندان‌ها و ندامتگاهها در سراسر موریتانی؛ ب) اصلاح ترکیب اعضاء، وظایف و اختیارات کمیسیون ملی حقوق بشر موریتانی که باعث شفافیت در روند انتخاب اعضاء و عملکرد آنها گردید.

ج) انتشار اعلامیه‌ها و مواضع اتخاذ شده کمیسیون در دوره‌های تنش (پس از انتخابات) و یا در زمان تظاهرات؛ د) تصویب اسناد اصلی در مورد حقوق بشر در آفریقا و ۹ مصوبه سازمان ملل در مورد حقوق بشر، با در نظر گرفتن و دخیل نمودن ملاحظات شرع اسلام؛

وی همچنین درخواست‌ها و موارد در دست پیگیری کمیسیون ملی حقوق بشر را نیز این‌گونه اعلام کرد:

۱) کمیسیون باید تحولات مرتبط با مسئله ریشه کن کردن برده‌داری را پیگیری کرده که در حال حاضر مبارزه با برخی از شیوه‌های آن و آثار اجتماعی بجای مانده از گذشته به یک چالش تبدیل شده است.

۲) نظارت اجباری و اجرای این کمیسیون بر اجرای کنوانسیون‌ها و معاهدات بین‌المللی در موریتانی؛

۳) تلاش‌های قابل توجه موریتانی به منظور اجرا و پیگیری تعهدات بین‌المللی در قوانین ملی و استراتژی‌ها و دستورالعمل‌های داخلی؛

۴) توجه بیشتر و احترام به آزادی‌های عمومی و فردی، انجمن‌ها و گروه‌های اجتماعی.

لازم به ذکر است که فعالیت مؤسسات با سطح B در شورای حقوق بشر محدود شده و تنها به عنوان ناظر در جلسات شرکت خواهند کرد و نمی‌توانند در تدوین دستور کار، مشارکت و اظهار نظر نمایند و یا اسنادی را به شورای حقوق بشر ارائه دهند. همچنین آن‌ها در شورا و یا کمیته‌های فرعی حق رأی نداشته و نمی‌توانند سمتی را در شورای حقوق بشر در اختیار داشته باشند.

از زمان انتخاب محمد شیخ غزوانی به عنوان رئیس‌جمهور موریتانی (سپتامبر ۲۰۱۹) تاکنون، بیش از ۴۷ هیأت کارشناسی، مسئولان و یا اعضای کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل به موریتانی سفر کرده‌اند و در دیدار با مقامات این کشور به ارائه نظرات و اقدام به تحمیل برخی خواسته‌ها به دولت موریتانی کرده‌اند.

مهمترین بحث و موردی که ناظران حقوق بشر سازمان ملل در مورد موریتانی بر آن پافشاری و اصرار دارند، ریشه کن شدن برده داری و رفع اختلاف زندگی میان سفید پوستان موریتانی (بیضان) و سیاهان (نگرو) این کشور است. چرا که در برخی از شهرهای دور از مرکز موریتانی هنوز شاهد برده داری و بهره برداری از کنیز و غلام در سیستم‌های اجتماعی و خانوادگی هستیم که این پدیده سنتی و قدیمی موجب تبعیض شدید میان اقشار و اقوام مختلف در این کشور شده است.

تمامی کشورهای اروپایی که دارای سفارت در نواکشوت هستند، بخشی از کارشناسی و رایزنی سیاسی سفارتخانه خود را بر رصد، کنترل و راستی آزمایی احترام به حقوق بشر و حقوق فردی و اجتماعی در موریتانی اختصاص داده‌اند.

نویسنده: حامد توسلی حجتی، سفارت جمهوری اسلامی ایران در موریتانی.

فرصت‌های اقتصادی آفریقا

تارنمای اطلاع‌رسانی مناقصات تانزانیا

تانزانیا به صورت روزانه مناقصه‌های عمومی خود را از طریق فضای وب اطلاع‌رسانی می‌کند. فعالین اقتصادی می‌توانند برای اطلاع از جزئیات آخرین مناقصات عمومی در کشور تانزانیا به آدرس و تارنمای زیر مراجعه کنند:

www.TANEPS.go.tz

مناقصه‌های پیش‌رو در آفریقا

دریافت مشخصات	تاریخ انقضاء	تأمین کننده	برگزار کننده	نوع مناقصه	نام مناقصه
https://economic.mfa.ir/files/Survey/2752904174.pdf	۱۳۹۹/۱۱/۰۱	دولت سنگال - سازمان ملی تأمین داروی سنگال	سازمان ملی تأمین داروی سنگال	بین‌المللی	تأمین نیازهای داروئی سنگال (F_SAMPE 0012020 AOI PNA) (n ° 142020)
https://economic.mfa.ir/files/Survey/24882319924.pdf	۱۳۹۹/۱۱/۰۲	دولت کنیا	سازمان بزرگراه‌های کنیا	باز بین‌المللی	بازسازی و استانداردسازی قیر جاده (Mamboleo-Kispitet Road)
https://economic.mfa.ir/files/Survey/46099653423.pdf	۱۳۹۹/۱۱/۰۲	دولت کنیا	سازمان بزرگراه‌های کنیا	باز بین‌المللی	استانداردسازی قیر جاده کوال به کینانگو (Kwale-Kinango Road)
https://b2n.ir/482617	۱۳۹۹/۱۲/۱۵	شرکت مخابرات اتیوپی (ECA)	شرکت مخابرات اتیوپی (ECA)	بین‌المللی	پیشنهاد دریافت دو مجوز اپراتوری شرکت مخابرات اتیوپی